EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 29.3.2021
COM(2021) 166 final

2021/0089 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1346, millega antakse Kreeka Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu määruses (EL) 2020/672 (edaspidi „TERA määrus“) on sätestatud õigusraamistik liidu finantsabi andmiseks liikmesriikidele, kus on COVID-19 puhangu tõttu tõsised majandushäired või suur oht nende tekkeks. TERA määruse alusel antav toetus on mõeldud selleks, et rahastada eelkõige lühendatud tööaja kavasid või muid samalaadseid meetmeid, mille eesmärk on kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid ning seega vähendada töötust ja sissetulekute kaotust, samuti selleks, et rahastada mõnda eelkõige töökohal kohaldatavat tervisemeedet.

25. septembril 2020 andis nõukogu Kreekale rahalist abi, et täiendada tema riiklikke jõupingutusi, leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ning selle sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele.

9. märtsil 2021 esitas Kreeka uue taotluse TERA määruse alusel liidu finantsabi saamiseks.

Komisjon konsulteeris kooskõlas TERA määruse artikli 6 lõikega 2 Kreeka ametiasutustega, veendumaks, et Kreeka tööturumeetmetega otseselt seotud tegelikud ja kavandatud kulutused on COVID-19 pandeemia tõttu järsult ja oluliselt suurenenud. Kasvanud kulutused, mille jaoks täiendavat finantsabi taotletakse, on seotud olemasolevate meetmetega, millele on osutatud nõukogu rakendusotsuses (EL) 2020/1346:

(a) erihüvitis erasektori töötajatele, kelle töölepingud on peatatud. Selle meetme eesmärk on kaitsta tööhõivet äriühingutes, mis peatavad oma tegevuse riigi korralduse tõttu või kuuluvad majandussektoritesse, mida COVID-19 puhang tugevalt mõjutab, ning meetmega on nähtud ette 534 euro suurune igakuine eritoetus töötajatele, kelle töölepingud on peatatud. Meedet, mis kehtib alates 2020. aasta märtsi keskpaigast, pikendati alaliste töötajate puhul kuni 31. märtsini 2021 ja hooajatöötajate puhul kuni 31. oktoobrini 2021. Järgmistel kuudel võidakse teha täiendavaid pikendusi väheneva arvu abikõlblike majandussektorite puhul. Toetuse saamise eeltingimus on see, et tööandja säilitab sama arvu töötajaid (st täpselt samad töötajad) perioodil, mille pikkus on võrdne varasema töölepingu peatamise perioodi pikkusega.

(b) Riik on rahastanud punktis a osutatud erihüvitist saavate töötajate sotsiaalkindlustuskaitset. Toetuse saamise eeltingimus on see, et tööandja säilitab sama arvu töötajaid (st täpselt samad töötajad) perioodil, mille pikkus on võrdne varasema töölepingu peatamise perioodi pikkusega.

Kreeka esitas komisjonile asjakohase teabe.

Kättesaadavaid tõendeid arvesse võttes teeb komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu rakendusotsus, millega antakse Kreekale TERA määruse alusel finantsabi, et toetada eespool nimetatud meetmete rakendamist.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas nõukogu määrusega (EL) 2020/672, mille alusel see on tehtud.

Ettepanek lisandub teisele liidu õigusaktile, mille alusel toetatakse liikmesriike hädaolukordades, nimelt nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrusele (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta (edaspidi „määrus (EÜ) nr 2012/2002“). 30. märtsil võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/461, millega muudetakse nimetatud õigusakti, laiendades selle kohaldamisala ulatuslikele rahvatervise hädaolukordadele ja määrates kindlaks konkreetsed rahastamiskõlblikud meetmed.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on üks paljudest meetmetest, mis on välja töötatud praegusele COVID-19 pandeemiale reageerimiseks (näiteks koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus), ning see täiendab muid tööhõivet toetavaid vahendeid, nagu Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) / InvestEU fond. Praeguse COVID-19 puhangu ajal liikmesriikide toetamiseks laenude võtmist ja andmist käsitlev ettepanek toimib eelkõige teise kaitseliinina, mille kaudu rahastatakse lühendatud tööaja kavasid ja samalaadseid meetmeid, aidates säilitada töökohti ning kaitstes seega töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuseriski eest.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on nõukogu määrus (EL) 2020/672.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek on vastus liikmesriigi taotlusele ja sellega näidatakse Euroopa solidaarsust, andes COVID-19 puhangust mõjutatud liikmesriigile ajutiste laenudena liidu finantsabi. Selline finantsabi toimib teise kaitseliinina ja sellega toetatakse ajutiselt valitsemissektori kulutuste suurendamist seoses lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, et aidata riigil kaitsta töökohti ning seega kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuseriski ja sissetuleku kaotuse eest.

Toetus aitab kriisist mõjutatud inimesi ning leevendab praeguse COVID-19 kriisi otsest ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas. See ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ettepaneku eesmärkide saavutamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle õigel ajal vastu võtta, ei olnud võimalik sidusrühmadega konsulteerida.

- **Mõjuhinnang**

Kuna ettepanek on kiireloomuline, siis mõju ei hinnatud.

4. MÕJU EELARVELE

Komisjonil peaks olema võimalik võtta finantsturgudelt laenu, et laenata seda edasi liikmesriigile, kes taotleb finantsabi TERA rahastamisvahendist.

Lisaks liikmesriikide garantiidele hõlmab raamistik muid kaitsemeetmeid, et tagada kava rahaline usaldusväärsus:

- range ja konservatiivne finantsjuhtimine;
- sellise laenuportfelli loomine, mis piirab kontsentratsiooniriski, iga-aastast riskipositsiooni ja ülemäärast riskipositsiooni üksikute liikmesriikide suhtes, tagades samal ajal piisavad vahendid kõige enam abi vajavatele liikmesriikidele, ning
- võla pikendamise võimalused.

2021/0089 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1346, millega antakse Kreeka Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA),[1] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Kreeka 6. augustil 2020 esitatud taotluse alusel andis nõukogu 25. septembril 2020 Kreekale finantsabi laenuna, mille maksimaalne summa on 2 728 000 000 eurot ja maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg 15 aastat, et täiendada tema riiklikke jõupingutusi, leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ning selle sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele.

(2) Laenu võtmise eesmärk oli rahastada Kreeka vastuvõetud lühendatud tööaja kavasid ja samalaadseid meetmeid, nagu on osutatud nõukogu rakendusotsuses (EL) 2020/1346[2].

(3) Oluline osa Kreeka tööjõust on jätkuvalt COVID-19 puhangu tõttu halvatud. See on kaasa toonud Kreeka avaliku sektori kulutuste järsu ja olulise suurenemise seoses meetmetega, millele on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1346 artikli 3 punktides a ja b.

(4) COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Kreeka on võtnud 2020. ja 2021. aastal, et ohjeldada puhangut ning leevendada selle sotsiaal-majanduslikke ja tervisega seotud tagajärgi, on avaldanud ja avaldavad endiselt ränka mõju riigi rahandusele. Komisjoni 2020. aasta sügisprognoosis eeldati, et Kreeka valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg on 2020. aasta lõpus vastavalt 6,9 % ja 207,1 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Prognoosi kohaselt väheneb Kreeka valitsemissektori eelarvepuudujääk 2021. aastal 6,3 %-le ja võlg 200,7 %-le SKPst. Komisjoni 2021. aasta talvise vaheprognoosi järgi peaks Kreeka SKP kasvama 2021. aastal 3,5 %.

(5) 9. märtsil 2021 taotles Kreeka liidult lisafinantsabi summas 2 537 000 000, et täiendada jätkuvalt 2020. ja 2021. aastal võetud riiklikke meetmeid, leevendamaks

[1] ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

[2] Nõukogu 25. septembri 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1346, millega antakse Kreeka Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras, ELT L 314, 29.9.2020, lk 21.

COVID-19 puhangu mõju ja selle sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele. Eelkõige puudutab see põhjendustes 6–7 osutatud meetmeid.

(6) Täpsemalt on see seotud rakendusotsuse (EL) 2020/1346 artikli 3 punktis a osutatud 14. märtsi 2020. aasta õigusaktiga,[3] millega kehtestati erihüvitis erasektori töötajatele, kelle töölepingud on peatatud. Selle meetme eesmärk on kaitsta tööhõivet äriühingutes, mis peatavad oma tegevuse riigi korralduse tõttu või kuuluvad majandussektoritesse, mida COVID-19 puhang tugevalt mõjutab, ning meetmega on nähtud ette 534 euro suurune igakuine eritoetus töötajatele, kelle töölepingud on peatatud. Toetuse saamise eeltingimus on see, et tööandja säilitab sama arvu töötajaid (st täpselt samad töötajad) perioodil, mille pikkus on võrdne varasema töölepingu peatamise perioodi pikkusega. Meedet pikendati alaliste töötajate puhul 31. märtsini 2021 ja hooajatöötajate puhul 31. oktoobrini 2021. Järgmistel kuudel võidakse teha täiendavaid pikendusi väheneva arvu abikõlblike majandussektorite puhul.

(7) Peale selle hakkas riik rahastama põhjenduses 6 osutatud erihüvitist saavate töötajate sotsiaalkindlustuskaitset, nagu on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1346 artikli 3 punktis b. Toetuse saamise eeltingimus on see, et tööandja säilitab sama arvu töötajaid (st täpselt samad töötajad) perioodil, mille pikkus on võrdne varasema töölepingu peatamise perioodi pikkusega.

(8) Kreeka vastab finantsabi taotlemise tingimustele, mis on sätestatud määruse (EL) 2020/672 artiklis 3. Kreeka on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulutused on COVID-19 puhangu sotsiaal-majandusliku mõju leevendamiseks võetud riiklike meetmete tõttu alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 6 071 899 097 euro võrra. See on järsk ja oluline suurenemine, sest see on seotud ka selliste olemasolevate riiklike meetmete pikendamisega, mis on otseselt seotud lühendatud tööaja kavade ja samalaadsete meetmetega, millega on hõlmatud oluline osa Kreeka ettevõtjatest ja tööjõust. Kreeka kavatseb avaliku sektori suurenenud kulutusi rahastada 806 899 097 euro ulatuses oma vahenditest.

(9) Komisjon on vastavalt määruse (EL) 2020/672 artiklile 6 konsulteerinud Kreekaga ning veendunud, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulutused on järsku ja oluliselt suurenenud otseselt seoses lühendatud tööaja kavade ja samalaadsete meetmetega, millele 9. märtsi 2021. aasta taotluses osutati.

(10) Seetõttu tuleks anda finantsabi, et aidata Kreekal tegeleda COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega. Komisjon peaks tegema otsused osamaksete ja osade lõpptähtaegade, suuruse ning väljamaksmise kohta tihedas koostöös riiklike ametiasutustega.

(11) Kreeka ja komisjon peaksid võtma käesolevat otsust arvesse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 osutatud laenulepingus.

(12) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse algatada seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige aluslepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike aluslepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest.

[3] 14. märtsi 2020. aasta õigusakt (Valitsuse Teataja A’ 64), mis on ratifitseeritud seaduse nr 4682/2020 artikliga 3 (Valitsuse Teataja A’ 76); ministri otsus 12998/232 (Valitsuse Teataja B’ 1078 / 28. märts 2020), ministri otsus 16073/287 / 22. aprill 2020 (Valitsuse Teataja B’ 1547 / 22. aprill 2020), ministri otsus 17788/346 / 8. mai 2020 (Valitsuse Teataja B’ 1779 / 10. mai 2020), ministri otsus 23102/477/2020 (Valitsuse Teataja B’ 2268 / 13. juuni 2020), ministri otsus 49989/1266/2020 (FEK B’ 5391/07-12-2020) ja ministri otsus 45742/1748 (FEK B’ 5515/16/12/2020).

(13) Kreeka peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Kreeka neid kulutusi teinud.

(14) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on võetud arvesse Kreeka olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning määruse (EL) 2020/672 kohaseid finantsabi taotlusi, mille teised liikmesriigid on juba esitanud või kavatsevad esitada, kohaldades sealjuures ka võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsust (EL) 2020/1346 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liit annab Kreekale laenu kuni 5 265 000 000 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.“;

(b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Esimene osamakse tehakse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenulepingu jõustumisel. Kõik edasised osamaksed tehakse vastavalt kõnealuse laenulepingu tingimustele, või kui see on asjakohane, siis viimase *addendum*'i jõustumisel või vastavalt Kreeka ja komisjoni vahel sõlmitud muudetud laenulepingule.“

(2) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 3*

Kreeka võib rahastada järgmisi meetmeid:

(a) 14. märtsi 2020. aasta õigusakti artiklis 13 sätestatud erihüvitis töötajatele, kelle töölepingud on peatatud, pikendatud kujul;

(b) käesoleva artikli punktis a osutatud meetme kohaldamisalas olevate töötajate sotsiaalkindlustuskaitse, nagu on sätestatud 14. märtsi 2020. aasta õigusakti artiklis 13, pikendatud kujul;

(c) eritoetus füüsilisest isikust ettevõtjast töötajatele, nagu on sätestatud 20. märtsi 2020. aasta õigusakti artiklis 8;

(d) lühendatud tööaja kava, nagu on sätestatud seaduse nr 4690/2020 artiklis 31;

(e) teenindussektori hooajaettevõtete töötajate tööandja sotsiaalkindlustusmaksed, nagu on sätestatud seaduse nr 4714/2020 artiklis 123.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Kreeka Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja